

El Nord mira el Sud

Catalunya Nord, o Catalunya del Nord, que en això no hi ha pas acord, va veure com durant molts anys els que vivim en aquesta banda dels Pirineus arribàvem adelerits tot cercant respirar aires que a casa nostra se'ns negaven. D'altres, passaven la ratlla fronterera per jugar als casinos del Voló o veure pel·lícules porno a les multisales de Perpinyà. Segurament que els fèiem una mica de pena. Pobrets, deuriem pensar.

Darrerament, però, les coses han canviat. Les peregrinacions són a la inversa. Cada dos per tres, les autoritats nord-catalanes s'arriben a Barcelona per implorar, gairebé agenollats, unes engrunes de pa de la nostra indústria o dels Jocs Olímpics. No saben pas ben bé què és el que en poden treure, però busquen quelcom. Han vist que París els ignorava olímpicament. Cau molt lluny Perpinyà d'on es couen els projectes estatals. L'única cosa que pot oferir la Catalunya Nord a la resta de França és el vi, cereals i fruites. I d'això els en sobra i ho troben a més bon preu a Espanya, Portugal o Grècia i fins i tot a Itàlia.

Ha arribat el moment, doncs, que s'han revisat a ells mateixos i han descobert que són catalans. Sí, així de cru. La paraula "català" l'han utilitzada molt, potser més que nosaltres aquí. Però només la paraula. Havien oblidat que ho eren i, sobretot, que tenien una llengua que és la mateixa que parlem en aquest costat de l'Albera. Aquest pot ser el motiu del bon acolliment que ha tingut, tant a nivell popular com institucional, l'edició setmanal de *Punt Diari-Catalunya Nord*. Es tracta d'una aventura difícil, dura. D'entrada era difícil que "els francesos" acceptessin un setmanari editat a Girona. Però l'han acceptat, i molt bé. I fins i tot els agrada que sigui escrit en català. Perquè han descobert que al sud, on hi veuen l'única sortida per la seva desfeta economia, el català no és una llengua marginal. I aquesta llengua coincideix amb la que també havia estat i hauria de ser la seva. Segur que mai, i ens n'hem d'alegrar, no havien pronunciat tantes vegades la paraula "germans".

PEP COLLELL

Gironins a Barcelona

Al primer cop d'ull podria semblar que vents nous bufen per al teatre a casa nostra, i que darrerament, amb certa insistència, el nom de Girona i la seva gent es deixa sentir en els àmbits de l'escena barcelonina. Els del "Tei de Sant Marçal" han fet per primer cop temporada en un teatre mimat i privilegiat enmig de les Rambles i en Xicu Masó —"El Talleret de Salt"—, voltat de col·laboradors saltencs i gironins aconsegueix un merescut èxit en posar en peus un text de Pinter, en el més prestigiós escenari de la ciutat comtal.

Ara bé, cal ser realistes i pensar què hagués succeït si en els camins de Pep Cruz i Xicu Masó no s'haguessin creuat unes personalitats tan rellevants com són en Josep Mª Flotats i en Lluís Pascual. Segur que els resultats haurien estat diferents, i d'això hem de ser-ne conscients tots.

No descobrim res en dir que Barcelona ens porta un avantatge de molts anys i que ens serà difícil d'atrapar. Allí hi ha més facilitats d'estudi, d'aprenentatge i fins i tot de treball. Les produccions autòctones tenen més oportunitat d'accedir als comptats escenaris disponibles, i si en un moment determinat cal "fer el gest" amb les comarques, els escollits acostumen a ser els diferents Centres Dramàtics escampats per les rodalies. Això deixa en inferioritat de condicions els grups de la resta de Catalunya, i ha de ser, en aconseguir una igualtat, on s'han de posar tots els esforços.

De solucions n'hi ha moltes. Des de la posada en marxa immediata de l'ara tot just projectat "Centre Dramàtic de les Comarques Gironines", fins a potenciar els grups a l'hora d'emprendre projectes de gran nivell tècnic i artístic. Poden organitzar-se cursos, seminaris, actuacions d'autèntiques figures de qui poder treure valuosos coneixements, etc.

Hem de pensar que una flor no fa estiu, i que en l'aconseguir fins ara hi ha ajudat l'atzar. El futur, però, s'ha de combatre amb mitjans propis, sense comptar amb "padrins". Això, a part de bones intencions ha de fer-se amb diners, i sobretot, pensant a l'hora de distribuir-los, que el teatre és tan necessari i important com ho pot ser un pont o una carretera.

PERE GARCIA I VIDAL

D'unes Jornades a un Congrés

El Dr. Romano ironitzava amb la paraula Jornades en cloure les celebrades a Girona sobre història dels jueus a Catalunya. Les hores de treball, la nombrosa assistència, la qualitat dels estudis i la perfecta organització bé es mereixien una denominació no tan modesta... A l'hora de fer-ne el balanç és clar que s'han assolit els objectius proposats: aplegar experts en la nostra història jueva i promoure'n la continuïtat entre les noves generacions, tot oferint-los un ampli ventall de temes i els mètodes d'investigació més adients per tal de portar-los endavant.

De les quatre ponències que presentaven documentació inèdita, dues es centraren en el marc gironí. La del prof. Guilleré tractà la participació dels jueus en el desenvolupament de la ciutat des del primer terç del segle XIV i la de J. Riera partí de la contemplació global de les causes dels avalots del 1391 per a fixar-se en els fets ocorreguts quan li tocà l'hora al call de Girona. La senzillesa i el rigor amb què A. Blasco exposà el guió i l'index de la seva Tesi Doctoral sobre els jueus de Saragossa (1327-1415) atragueren l'atenció dels estudiants presents quan anà desgranant els problemes que apareixen en l'elecció i en l'elaboració d'una recerca (límits cronològics, abast del tema, descripció i valoració de les dades que el basteixen, on trobar-les i com). La diversitat de fonts analitzades fou, sens dubte, el gran encert d'aquests dies: epigràfiques, d'arxius municipals, notariais, senyorials (Mn. Pujol sobre l'aljama de Castelló), vida quotidiana d'una comunitat a través de les denúncies mútues a l'autoritat civil (Dr. Piles), estudi de cartes i privilegis reials, de manuals de cancelleria, d'escripció, etc.

Hi destaquen les hebrees. Així, després de la ponència del Dr. Assis sobre els *responsa* de rabí Salomó B. Adret a qüestions de dret, on es mostra que hi figuren consultes referides a l'àmbit pagès i a tècniques de conreu i s'hi palesa el coneixement de la terminologia agrícola pròpia de l'època, cal pensar que haurem de matisar afirmacions que tradicionalment han atribuït als jueus activitats eminentment intel·lectuals, artesanals i comercials.

DOLORS BRAMON